

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

3ENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tlač a informácie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 42/06

16. máj 2006

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-372/04

The Queen, na žiadosť Yvonne Watts/Bedford Primary Care Trust and Secretary of State for Health

POVINNOSŤ PREVZIAŤ NÁKLADY NA NEMOČNIČNÚ STAROSTLIVOSŤ POSKYTNUTÚ V INOM ČLENSKOM ŠTÁTE SA VZŤAHUJE AJ NA VNÚTROŠTÁTNY ZDRAVOTNÍCKY SYSTÉM, KTORÝ JU POSKYTUJE BEZPLATNE

Aby mohol NHS (britský National Health Service) odmietnuť pacientovi súhlas s liečbou v zahraničí z dôvodu založeného na existencii čakacej doby na nemocničnú liečbu v členskom štáte bydliska, musí dokázať, že táto doba neprekračuje medicínsky prijateľnú dobu s ohľadom na zdravotný stav a klinické potreby dotknutej osoby.

Podľa práva Spoločenstva umožňuje systém formulára E-112 požiadať o súhlas s odchodom do zahraničia na účely získania liečby. Tento súhlas nemožno odmietnuť, pokiaľ je dotknutá liečba bežne dostupná v členskom štáte bydliska, ale nemôže byť v tomto štáte, ako je to v prejednávanej veci, poskytnutá v primeranom čase. Nemocenská poisťovňa je preto pacientovi povinná nahradiť náklady na liečbu.

Pani Watts trpiaca artritídou bedrových kĺbov požiadala Bedford PCT (Bedford Primary Care Trust, Poisťovňa primárnej starostlivosti Bedford) o súhlas s tým, aby mohla podstúpiť operáciu v zahraničí na základe formulára E 112. V rámci vybavovania tejto žiadosti bola pani Watts v októbri 2002 vyšetrená odborným lekárom, ktorý ju zaradil do kategórie „rutinných prípadov“, čo znamenalo čakaciu dobu v dĺžke jedného roka pred operáciou. Bedford PCT zamietol pani Watts poskytnutie uvedeného formulára z dôvodu, že liečbu možno pacientke poskytnúť „v dobe, ktorá je v súlade s cieľmi vládneho programu

sociálneho zabezpečenia“, a teda „v primeranom čase“. Pani Watts podala na High Court of Justice žalobu smerujúcu k zrušeniu rozhodnutia o zamietnutí.

V dôsledku zhoršenia svojho zdravotného stavu bola pani Watts v januári 2003 opätovne vyšetrená a predpokladalo sa, že bude operovaná v dobe troch až štyroch mesiacov. Bedford PTC žiadosť o súhlas opätovne zamietol. Pani Watts si však v marci 2003 nechala vo Francúzsku voperovať protézu bedrového kĺbu za sumu 3 900 GBP, ktorú uhradila. Pokračovala teda v konaní pred High Court of Justice a požadovala aj náhradu liečebných nákladov vynaložených vo Francúzsku. High Court of Justice zamietol žalobu z dôvodu, že pani Watts nemusela čeliť zbytočnému odkladu po opätovnom preskúmaní jej prípadu na konci januára 2003. Pani Watts, ako aj Secretary of State for Health podali proti tomuto rozsudku odvolanie. Za týchto okolností Court of Appeal položil Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev otázky o dosahu nariadenia č. 1408/71 a ustanovení Zmluvy o slobodnom poskytovaní služieb.

Dosah nariadenia 1408/71¹

Súdny dvor v prvom rade pripomína, že v rámci nariadenia 1408/71 príslušná inštitúcia poskytne predchádzajúci súhlas s prevzatím nákladov na starostlivosť poskytnutú v zahraničí len vtedy, ak túto starostlivosť nemožno poskytnúť v čase obvykle potrebnom na získanie liečby, o ktorú ide, v členskom štáte bydliska.

Súdny dvor usudzuje, že na to, aby táto inštitúcia mohla byť oprávnená odmietnuť súhlas z dôvodu založeného na existencii čakacej doby, **musí dokázať, že doba**, ktorá vyplýva z cieľov plánovania a riadenia nemocničnej ponuky, **neprekračuje prijateľnú dobu so zreteľom na objektívne medicínske posúdenie klinických potrieb dotknutej osoby s ohľadom na stav choroby, zdravotné záznamy, pravdepodobný ďalší vývoj ochorenia, stupeň bolesti a/alebo charakter postihnutia v čase žiadosti o súhlas.**

Okrem toho, čakacie doby musia byť určované pružne a dynamicky, aby bolo možné prehodnotiť čakaciu dobu pôvodne oznámenú dotknutej osobe v závislosti od prípadného zhoršenia jej zdravotného stavu, ku ktorému dôjde po prvej žiadosti o súhlas.

V prejednávanej veci je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či čakacia doba, na ktorú sa príslušná inštitúcia NHS odvolávala, prekročila medicínsky prijateľnú dobu s ohľadom na stav a individuálne klinické potreby dotknutej osoby.

Dosah slobodného poskytovania služieb

Súdny dvor sa domnieva, že taká situácia, aká bola základom sporu vo veci samej, v ktorej osoba, ktorej zdravotný stav vyžaduje nemocničnú starostlivosť, odíde do iného členského štátu a dostane tam túto starostlivosť za odplatu, **patrí do pôsobnosti ustanovení o slobodnom poskytovaní služieb** nezávisle od spôsobu fungovania vnútroštátneho systému,

---

¹ Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1, Mim. vyd. 05/001, s. 35).

do ktorého táto osoba patrí a od ktorého sa neskôr požaduje prevzatie nákladov na tieto výkony.

Súdny dvor ďalej pripúšťa, že systém predchádzajúceho súhlasu, ktorý je podmienkou prevzatia nákladov na nemocničnú starostlivosť dostupnú v inom členskom štáte zo strany NHS, odrádza pacientov alebo im dokonca bráni v tom, aby sa obracali na poskytovateľov nemocničnej starostlivosti usadených v inom členskom štáte, a predstavuje tak pre pacientov, ako aj pre poskytovateľov prekážku slobodného poskytovania služieb.

Súdny dvor sa **však domnieva, že také obmedzenie možno odôvodniť so zreteľom na naliehavé dôvody.** Usudzuje totiž, že z pohľadu zaručenia dostatočnej a stálej dostupnosti nemocničnej starostlivosti vysokej kvality, ako aj z pohľadu zaistenia kontroly nákladov a vyhnutia sa akémukoľvek plytvaniu finančnými, technickými a ľudskými zdrojmi, sa požiadavka predchádzajúceho súhlasu vnútroštátneho zdravotníckeho systému s náhradou nákladov nemocničnej starostlivosti plánovanej v inom členskom štáte, javí ako opatrenie, ktoré je potrebné, aj primerané.

Je však potrebné, aby podmienky poskytnutia takého súhlasu boli odôvodnené s ohľadom na vyššie uvedené požiadavky a aby spĺňali požiadavku proporcionality. **Právna úprava týkajúca sa NHS pritom neupresňuje kritériá na poskytnutie alebo odmietnutie poskytnutia predchádzajúceho súhlasu nevyhnutného na prevzatie nákladov na starostlivosť poskytnutú v nemocničnom prostredí v inom členskom štáte. Uvedená právna úprava teda neohraničuje výkon voľnej úvahy príslušných vnútroštátnych orgánov v tomto smere. Táto neexistencia právneho rámca napokon sťažuje súdne preskúmanie rozhodnutí o zamietnutí súhlasu.**

Súdny dvor v tejto súvislosti stanovuje, že pokiaľ sa ukáže, že doba vyplývajúca z takých poradovníkov prekračuje v jednotlivom dotknutom prípade dobu prijateľnú vzhľadom na objektívne medicínske posúdenie súhrnu okolností charakterizujúcich stav a klinické potreby dotknutej osoby, príslušná **inštitúcia nemôže odmietnuť poskytnutie súhlasu na základe dôvodov vyplývajúcich z existencie týchto poradovníkov, z narušenia zvyčajného poradia priorit súvisiaceho s príslušným stupňom naliehavosti prípadu, ktorý sa má liečiť, z bezplatnosti nemocničnej starostlivosti, z povinnosti vyčleniť osobitné finančné prostriedky na účely prevzatia nákladov na liečbu plánovanú v inom členskom štáte a/alebo z porovnania nákladov na túto liečbu s nákladmi na rovnocennú liečbu v členskom štáte bydliska.**

Zodpovedné orgány takého vnútroštátneho zdravotníckeho systému, ako je NHS, musia preto stanoviť mechanizmy prevzatia nákladov nemocničnej starostlivosti poskytovanej v inom členskom štáte pacientom, ktorým tento systém nebol schopný poskytnúť potrebnú liečbu v medicínsky prijateľnom čase.

Podmienky náhrady nákladov

Súdny dvor usudzuje, že **pacient, ktorému bol poskytnutý súhlas s tým, aby dostal nemocničnú liečbu v inom členskom štáte (štát liečby) alebo ktorému bolo poskytnutie tohto súhlasu neodôvodnene odmietnuté, má nárok na to, aby príslušná inštitúcia**

prevzala náklady na liečbu podľa ustanovení právnej úpravy štátu liečby, akoby bol jeho štátnym príslušníkom.

V prípade, že nie je stanovené úplné prevzatie nákladov, navrátenie pacienta do postavenia, v akom by bol, ak by mu vnútroštátny zdravotnícky systém, do ktorého patrí, bol schopný poskytnúť bezplatne v medicínsky prijateľnej dobe liečbu porovnateľnú s liečbou poskytnutou v členskom štáte liečby, znamená pre príslušnú inštitúciu povinnosť dodatočnej náhrady v prospech dotknutej osoby vo výške rozdielu medzi sumou zodpovedajúcou nákladom na túto porovnateľnú liečbu v členskom štáte bydliska, obmedzenou výškou sumy vyúčtovanej za liečbu poskytnutú v členskom štáte liečby, a sumou spoluúčasti inštitúcie tohto štátu vyplývajúcou z uplatnenia právnej úpravy tohto štátu, pokiaľ je prvá suma vyššia ako druhá. Naopak, **pokiaľ sú náklady vyúčtované v štáte liečby vyššie** ako náklady na porovnateľnú liečbu v členskom štáte bydliska, príslušná inštitúcia je povinná nahradiť **rozdiel medzi nákladmi** na nemocničnú liečbu v týchto dvoch členských štátoch len do výšky ceny porovnateľnej liečby v členskom štáte bydliska.

Pokiaľ ide o **cestovné a ubytovacie náklady**, platí, že keďže povinnosť príslušnej inštitúcie sa vzťahuje výlučne na výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou, ktorú pacient získal v členskom štáte liečby, **prevezmú sa tieto náklady len vtedy**, pokiaľ právna úprava príslušného členského štátu ukladá vnútroštátnemu systému zodpovedajúcu povinnosť prevziať náklady v rámci liečby poskytnutej v miestnom zariadení patriacom do tohto systému.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Jazyky, ktoré sú k dispozícii: všetky

Úplné znenie rozsudku sa nachádza na internetovej stránke Súdneho dvora:

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=SK&Submit=rechercher&numaff=C-372/04>

Vo všeobecnosti je znenie na internete prístupné v deň vyhlásenia rozsudku od 12. hodiny SEČ.

Podrobnejšie informácie Vám môže poskytnúť pán Balázs Lehóczki

Tel.: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

Obrazové záznamy z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na EBS „Europe by Satellite”;

túto službu poskytuje Európska komisia, Generálne riaditeľstvo tlače a komunikácie,

L - 2920 Luxemburg, tel: (00352) 4301 35177, fax: (00352) 4301 35249

alebo B-1049 Brusel, tel: (0032) 2 29 64106, fax: (0032) 2 29 65956